

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы		044-70/11
Дәріс кешені		1стр. из 4

Дәріс кешені

Модуль:	«Балалардағы қалыпты тірек-қимыл аппараты және тері»
Пән:	«Сәулелік диагностика негіздері»
Модуль коды:	ODAKND 1205
ББ атауы:	6B10116 «Педиатрия»
Оқу сағатының көлемі/кредиттер:	15/0,5
Курс және оқу семестрі:	1/II
Дәріс:	1

Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы

044-70/11

Дәріс кешені

2стр. из 4

Дәріс кешені пәннің жұмыс бағдарламасына (силлабус) сәйкес құрастырылған.

«Балалардағы қалыпты тірек-қимыл аппараты және тері» және кафедрада талқыланды.

Хаттама № 1a « 05 » 09 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі:

Касаева Л.Т.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Дәріс кешені	Зстр. из 4

1. №1. Тақырып: Балалардағы тірек-қимыл жүйесінің сәулелік диагностикасы. Тірек-қимыл жүйесінің радиологиялық зерттеу әдістері.

2. Мақсаты: Студенттерді сүйек - буын жүйесінің рентгенологиялық зерттеу әдістерімен таныстыру. Тірек-қимыл жүйесінің рентгенсемиотикасы. Балалардағы қалыпты тірек-қимыл жүйесінің ерекшеліктері. Зерттеуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер.

3. Дәріс тезісі: Рентгенді томография (сызықты томография) – адам қаңқасының күрделі анатомиялық құрылымнан тұратын бөліктерін (бас сүйек, омыртқа, ірі буындар) зерттеуде пайдасы зор. Бұл әдіс сүйектің қажетті бөлігін жекелеп шығаруға мүмкіндік береді.

Компьютерлі томография – классикалық рентгенологиялық зерттеуге қиын бөліктердің бейнесін алуға мүмкіндік береді. Компьютерлі томографияда сүйектердің құрылымы анатомиялық кескінде көрсетілгендей бейнеленеді.

Компьютерлі томография жұмсақ тіндердің суретін алуға мүмкіндік береді.

Магнитті-резонансты томография – суреттерді, әсіресе сүйектің айналасындағы жұмсақ тіндерді, өте анық түрде алуға мүмкіндік береді.

Ультрадыбысты зерттеу (сонография)(УДЗ) адам қаңқасын зерттеуде өз үлесін қосуда, әсіресе сүйектің айналасындағы буындар мен жұмсақ тіндерді зерттеуде. Сонография көмегімен бұлшықеттердің, байламдардың, сіңірлердің, буын шеміршектерінің бейнесін көруге болады. Бұл әдіс балалардың буындарын зерттеуде өте қажет.

Радионуклидті зерттеулер сүйек тіндерінің зат алмасу процесстерін зерттеуге пайдаланады.

Деформациялық артроз – буындардың дегенеративті-дистрофиялық ауру түріне жатады.

Деформациялық артроздың рентгенологиялық сипаты: 1. Буынаралық саңылаудың тарылуы. 2.

Субхондралды тұйықтаушы пластинаның деформациясы мен қатаюы – шамадан тыс механикалық күштің әсерінен пластиналар деформацияланып, жалпайып, бұдырланады. 3. Сүйек басының шетіндегі өсінділер – шеміршек тінінің метаплазиясы салдарынан буын үсті бетінің шеттерінде пайда болады.

4. Буыншілік денелер – сүйек немесе шеміршекті өсінділердің үзілуі нәтижесінде пайда болады.

Олардың пішіні бұрыс, көлемі мен саны вариабелді.

Деформациялық артроздың емі хирургиялық, яғни деформацияланған буын эндопротезбен алмастырылады.

Реактивті артрит – инфекциялық процесспен қатар жүретін буынның иммунды қабынуы.

Рентгенологиялық зерттеуде синовит болған жағдайда буын саңылауының кеңеюі және буын маңындағы тіндердің ісінуі сияқты ғана өзгерістер анықталады. Ал кеш сатыларда периостит, эпифиздегі торсық

тәрізді өзгерістер, сіңірлер мен табан фасцияларының бекіген жеріндегі сүйек өсінділері анықталады.

Буындардың ұзақ уақыт бойы қабынуы

салдарынан, буын маңындағы остеопороз дамиды. Табан башпайының фалангаралық буынның зақымдануы қалыпты жағдай.

4. Иллюстративті материал: негатоскоп, рентгенограммалар, таблицалар, слайдтар.

5. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.

2. Сәулелі диагностика: оқулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ; Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. Қ. Ахметбаева. - ; И. М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы		044-70/11
Дәріс кешені		4стр. из 4

3. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова» .–М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с
4. Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.
5. Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика [Текст] : учеб. пособие / Е. Б. Илясова, М. Л. Чехонацкая, В. Н. Приезжева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 280 с. : ил
6. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Текст] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Шымкент : [б. и.], 2016. - 104 с

Қосымша:

1. Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук. / Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.
- Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шихтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Электронды ресурстар:

1. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2016. - эл. опт. диск (CD-ROM)(8.91Мб)
2. Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] : оқулық / қазақтіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576б. с.
3. Патоморфология и лучевая диагностика некоторых заболеваний легких невоспалительной природы у недоношенных новорожденных Серикбай М.Қ. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
4. Дифференциальная диагностика и лечение туберкулеза у взрослых и детей.Бекембаева Г.С., Жандаркулов А.А. , 2018/<https://aknurpress.kz/login>
5. Диагностика и лечение заболеваний органов дыхания. Имангазина С.С. , 2016/<https://aknurpress.kz/login>
6. Лучевая терапия : Учебник. / Под ред. Г.Е. Труфанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 484 с. <http://rmebrk.kz6>.

6. Бақылау сұрақтары:

- Тірек қимыл жүйесінің сәулелік анатомиясы.
- Тірек қимыл жүйесінің сәулелік диагностикасы.
- Тірек қимыл жүйесінің зерттеу әдістері.
- Тірек қимыл жүйесінің оңтайлы сәулелік әдісін таңдау
- Тірек қимыл жүйесінің оңтайлы сәулелік әдісін таңдау
- Тірек қимыл жүйесінің негізгі және қосымша әдістері.
- Тірек қимыл жүйесінің зерттеу әдісінің зерттеу әдістері
- Тірек қимыл жүйесінің рентгенографиясы
- Тірек қимыл жүйесінің КТ
- Тірек қимыл жүйесінің МРТ
- Тірек қимыл жүйесінің УДЗ